

Управління освіти адміністрації Основ'янського району
Харківської міської ради
Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №35
Харківської міської ради Харківської області

ДОСВІД

роботи вчителя початкових класів

Таряник Л.Ф.

«Підвищення продуктивності навчання шляхом
впровадження інноваційних технологій на уроках»

Харків - 2020

Зміст

1. Вступ.....	3
2. Теоретичне обґрунтування теми.....	6
3. Моніторинг елементів навченості.....	9
4. Інноваційні технології.....	10
5. Виховна робота.....	18
6. Результати фахової діяльності	20
7. Результати навчальних досягнень учнів.....	21
8. Список використаної літератури.....	22
9. Додатки.....	23

ВСТУП

В. О. Сухомлинський писав: "Учитель — перший і головний світоч в інтелектуальному житті школяра; він пробуджує в дитини жадобу знань, повагу до науки, культури, освіти."

Сучасне суспільство характеризується швидкими змінами в усіх сферах життя, що особливо впливає на розвиток інформаційного, зокрема й освітянського простору. Освітня сфера, яка є основоположницею формування світогляду, духовного становлення особистості, зазнає значних трансформаційних процесів. Простір, де стикаються нові цінності й технології, нові стилі життя, вимагає нових, сучасних освітніх підходів.

Стрімкий розвиток інноваційних технологій стає причиною освітніх реформ, які перетворюють освіту на продуктивний сектор економіки. В Україні повинен забезпечуватися прискорений, інноваційний розвиток освіти шляхом оновлення змісту освіти та організації навчально-виховного процесу відповідно до демократичних цінностей, ринкових засад економіки, сучасних науково-технічних досягнень.

Перед сучасною школою дедалі гостро постає завдання адаптації учнів до життя в інформаційному суспільстві шляхом формування відповідних компетентностей у процесі навчання. Підвищення питомої ваги інноваційних технологій у процесі професійної підготовки майбутнього вчителя пов'язане з необхідністю технологічного супроводу реалізації компетентнісного підходу. Учитель перестає бути джерелом інформації. Він виступає посередником, фасилітатором. Саме тому одним із пріоритетних напрямів діяльності нашого навчального закладу є інформатизація навчально-виховного процесу.

Значна кількість основних методичних інновацій пов'язана сьогодні із застосуванням інтерактивних методів навчання. Тому, змінивши слова великого китайського педагога Конфуція «Те, що я чую, я забуваю. Те, що я бачу, я пам'ятаю. Те, що я роблю, я розумію», можна сформулювати як кредо інтерактивного навчання.

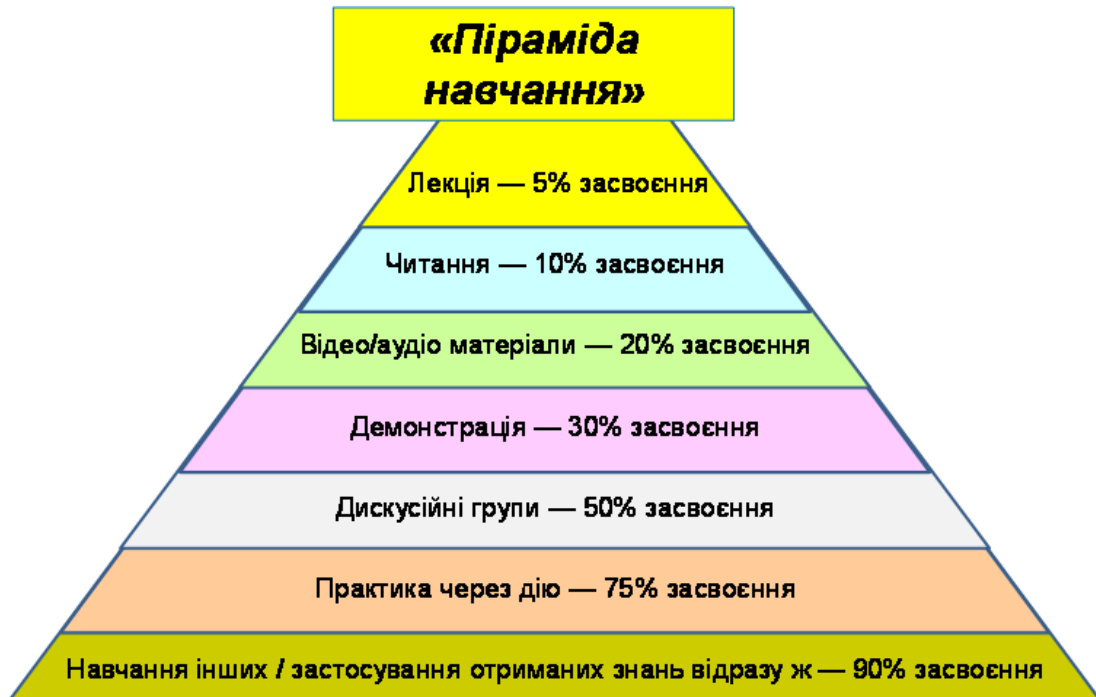
Те, що я чую, я забуваю.

Те, що я бачу й чую, я трохи пам'ятаю.

Те, що я чую, бачу й обговорюю, я починаю розуміти.

Коли я чую, бачу, обговорюю й роблю, я набуваю знань і навичок.

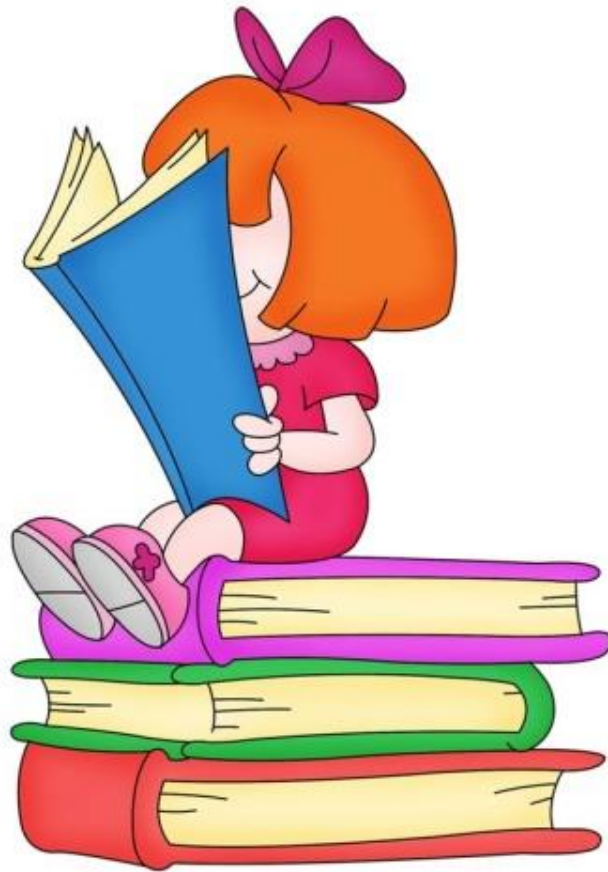
Коли я передаю знання іншим, я стаю майстром.

Як бачимо, процес навчання потребує напруженої розумової роботи дитини і власної активності у цьому процесі. Мало пояснити, розповісти, продемонструвати. Справжнього результату можна досягти лише за допомогою інноваційного навчання. Саме на школу покладається велика відповідальність за підготовку людини до життя, за формування її громадянської думки. Адже тільки через діяльність в колективі людина входить у суспільство. І такими колективами є для дитини сім'я, школа.

Відповідно до Концепції Нової української школи, вимог нового Державного стандарту загальної початкової освіти, я використовую інтерактивні форми роботи, особистісно-орієнтований та диференційований підходи, упроваджую інноваційні технології навчання у практику, які

допомагають зацікавити учнів, розвиваючи їх здібності та соціальні навички. У ході проектної діяльності в учнів формуються компетентності, які закріплені Законом України “Про освіту” і яких потребує життя: володіння державною мовою, компетентності у галузі природничих наук, техніки, технології, інформаційно-цифрова, громадянська і соціальна, підприємливість, екологічна і здоров’язбережувальна, уміння навчатися впродовж життя.

Теоретичне обґрунтування теми

XXI століття – це час переходу до високотехнологічного інформаційного суспільства, у якому якість людського потенціалу, рівень освіченості і культури всього населення набувають вирішального значення для економічного і соціального поступу країни. Освіта XXI століття – це освіта для людини. Її стрижень – розвиваюча, культуротворча домінанта, виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, особистість, яка вміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання проблеми.

На жаль, інноваційна діяльність у сфері освіти в Україні характеризується відсутністю цілісності та системності у розробці, обґрунтуванні та освоєнні інновацій. Дослідження інноваційних технологій в освіті ведуться з кінця 50-х років XX сторіччя, у вітчизняній практиці термін «інновація в освіті» почав використовуватися лише у середині 80-х років XX століття у зв'язку з процесами перебудови радянської освітньої системи.

Аналіз останніх публікацій. Формування практичних вмінь відбувається у системі становлення вчителя професіонала поряд з освоєнням ними вміннями проектувати, моделювати, діагностувати і прогнозувати власну та учнівську діяльність. Виходячи з перспективності, необхідності і значущості професійної освіти, на сучасному етапі розвитку цього процесу багато авторів визначили його предметом власного наукового пошуку, зокрема проблемам реорганізації професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи на засадах інноваційних технологій навчання висвітлені в роботах таких науковців, серед яких Л. Ващенко, О. Козлова, Н. Артикуца, М. Поташник, М. Бургін, В. Журавльов, Г. Герасимова, І. Беха, Л. Даниленко, І. Дичківська, О. Пехота, О. Попова, Л. Подимова, В. Сластьоніна, А. Хуторський та інші.

Одним із основних понять, необхідних нам для відтворення повноти значення слова «інновація», є поняття "новий". Новий – це вперше створений або зроблений, що з'явився або виник нещодавно, замість колишнього, знову відкритого, стосовно до найближчого минулого або до дійсного часу, недостатньо знайомий, маловідомий.

Інновація як процес означає часткову або масштабну зміну стану системи і відповідну діяльність людини. Інновація як результат передбачає процес створення нового, що має конкретну назву «новація».

В.Ф. Паламарчук новацію вважає результатом творчого пошуку особи або колективу, що відкриває нове в науці і практиці, інновацію – результатом породження, формування і втілення нових ідей. Саме втілення нових ідей є ознакою, за якою відрізняють інновації від новацій.

Педагогічні інновації, у своїй більшості (88%), розроблені авторами у вигляді педагогічних інноваційних технологій – це якісно нова сукупність форм, методів і засобів навчання, виховання й управління, яка приносить суттєві зміни у результат педагогічного процесу.

Слово «технологія» грецького походження й означає «знання про майстерність». Поняття «педагогічна технологія» останнім часом дедалі більше поширюється в науці та освіті. Його варіанти – «педагогічна технологія», «технологія навчання», «освітні технології» – широко використовуються в психолого-педагогічній літературі і мають понад 300 формулювань, залежно від того, як автори уявляють структуру і компоненти освітнього процесу.

Г.К.Селевко характеризує педагогічну технологію як науку, що досліджує найбільш раціональні шляхи навчання; в якості системи способів, принципів, застосовуваних у навчанні; в якості реального процесу навчання.

Ефективність будь-якої педагогічної технології залежить від того, на якій науковій концепції вона побудована. Будь-яка наукова концепція педагогічної технології включає в себе або одне, або кілька обґрунтувань

досягнення освітніх цілей з позицій філософії, психології, дидактики або соціально-педагогічного підходу.

При класифікації педагогічних технологій виникають значні труднощі. Г. К. Селевко зібрав основні педагогічні технології в одній книзі, спробував дати їм алгоритмізований опис і запропонував понад десяток підстав для класифікації педагогічних технологій. Класифікація вийшла досить об'ємна і складна, при цьому в ній багато що викликає заперечення. Однак це поки одна з небагатьох подібних класифікацій.

Моніторинг елементів навченості

З впровадженням інноваційних технологій, показник рівня знань з 2016 року по 2019 підвищився:

- а) з математики – на 12%
- б) з читання – на 25%
- в) з української мови – на 20%
- г) з предмету «Я і Україна» - на 15%

Відстеження результатів впровадження інноваційних технологій виконується шляхом:

- Співставлення результатів стартової контрольної роботи з річним балом в класі, співставлення проміжної контрольної роботи з балом за I семестр, співставлення заключної контрольної роботи з річним балом
- Виведення середнього бала з предмета за результатами балів за рік
- За результатами контрольних робіт виведення відсотка успішності, виведення якості знань та співставлення з результатами річного оцінювання, результатами ДПА

Інноваційні технології

*«Безумство - діяти по-старому і
чекати на нові результати»*

А. Енштейн

Готуючись до уроків в початковій школі, вчитель має проаналізувати, які інноваційні технології або окремі методи і прийоми можна використати для формування ключових компетентностей. Доцільно зазначити ці структурні компоненти в плані уроку.

Найбільш ефективною формою навчання вважаю поєднання сучасних інноваційних методів і прийомів з традиційними засобами.

Розглянемо, які ж технології, методи і прийоми вважаю доцільним використовувати на уроках. Не завжди вдається використати досвід попередників, не всі методи і прийоми є однаково ефективними. Для визначення, які ж прийоми використати на уроці, враховую вікові, психологічні особливості учнів. Обираючи, враховую такі складові:

- кількість учнів в класі;
- рівень сформованості та успішності дітей;
- зміст навчального матеріалу;
- предметну і ключову компетентність.

Треба зазначити, що на різних етапах уроку використовуються різні методи, прийоми інноваційних технології з метою формування певної компетентності.

На етапі актуалізації уваги учнів використовую такі методи:

- мотивація;
- стимулювання;
- збудження інтересу;
- створення проблемних ситуацій.

Метод повинен бути зрозумілим, переконливим і порівняно стислим.

Метод квесту

Квести для дітей – найулюбленіші прийоми виконання завдань, адже вони носять не тільки навчальний, а й пізнавальний та розважальний характер. У вигляді квестів проводжу не тільки уроки, а й позакласні заходи.

Упровадження квесту дозволяє:

- **активізувати розумову діяльність** шляхом створення спеціальних умов для виконання завдань, які потребують достатньої свідомості й зрілості учнів, здатності до подолання спеціально створених перешкод;
- **формувати стійкий інтерес** учнів до предмету;
- **активізувати сприйняття** матеріалу засобами наочності (реальних предметів, макетів, моделей, зображень кінофрагментів, фотографій, малюнків, умовних графічних знаків, символіки);
- **поєднати** новітні та традиційні дидактичні засоби навчання;
- **розвинути універсальні форми розумової діяльності** в контексті навчання інформатики (аналіз, синтез, індукція, порівняння, систематизація тощо).

Додаток 2

Урок математики в 3 класі

1. Оголошення плану уроку, його завдань.
2. Інструктаж з техніки безпеки.

IV. Узагальнення й систематизація знань.

Виконання завдань квесту.

Завдання № 1

Гра «Шифрувальник».

63-33+30 с

65+11+4 і

55+32-22 о

$28+28-33 \quad \text{ь}$

$64-23+20 \quad \text{н}$

65	60	80	61	23
о	с	і	н	ь

Завдання №2.

Озирніться! Шукайте в класі ознаки осені. На кленових листочках приклади. Розв'яжете, одержите «єврики» (з гри «Монополія»).

На одному з листочків слово навпаки «янноківдіп», підказка до наступного завдання.

$340+230 \quad 340-220$

$360+130 \quad 540-330$

$350+250 \quad 750+540$

Поповнення бюджету бізнесмена.

Завдання № 3.

На підвіконні в конверті математичні задачі.

Задача 1

81 кг макаронів розфасували у 9 однакових пакетів. Скільки потрібно таких пакетів, щоб розфасувати ще 45 кг макаронів?

Метод проєктів

Проектна діяльність є ефективним і актуальним підходом до навчання у тісному зв'язку з реальною життєвою практикою.

Новий Державний стандарт початкової освіти передбачає, що вчителі будуть працювати за іншими підходами до навчання і змісту освіти. Замість запам'ятовування фактів та визначення понять, учні набуватимуть компетентностей.

Дітей варто навчати найголовнішим чином того, щоб вони здобували знання не тільки з книг, а спостерігали самі небо і землю, дуби і буки, тобто щоб вони досліджували і пізнавали самі предмети, а не пам'ятали тільки чужі спостереження і пояснення.

Мета проектної технології - стимулювання інтересу учнів до визначеної проблеми, оволодіння необхідними знаннями і навичками, а також організації проектної діяльності щодо вирішення проблеми для практичного застосування отриманих результатів. Успіх застосування методу проєктів залежить від того, наскільки учні захочуть самотійно чи спільними зусиллями вирішувати проблему, застосовувати необхідні знання, отримувати реальний і відчутний результат.

Завдяки методу проєктів, вихованці бачать результат своєї роботи, встановлюють зв'язок з життєвим досвідом. Створюю такі умови, за яких учні самотійно отримують необхідні знання з різних джерел, користуються цими знаннями для розв'язування пізнавальних і практичних завдань, дістають комунікативні вміння.

На етапі мотивації використовую прийоми, що створюють проблемні ситуації, викликають у дітей зацікавленість до створення проєкту. Наприклад вправи “Вилучи зайве”, “Логічні силогізми”. Використовую прийоми, що налаштовують на позитивну, доброзичливу атмосферу. Цьому сприяють ранкові зустрічі, де ми один одному даруємо посмішки, щирі побажання доброго дня, створюємо позитивний настрій, обмінюємося новинами,

виконуємо спільну справу (“Скажи другові приємне слово”, ”Подаруй усмішку”, “Хвилька”, “Переправа”).

За допомогою вправи “Чарівна скринька” стараюся об’єднати учнів у групи так, щоб вони щоразу могли спілкуватися з різними дітьми.

Вчу вільно висловлювати свої думки. Цьому сприяє вправа “Мікрофон”, метод “Обери позицію”.

Атмосферу комфорту, впевненості у собі, відчуття власної значущості допомагають створити вправа “Нашіптування”.

Важливим і не менш цікавим моментом у діяльності вважаю вправи, які допомагають собі чітко уявити, що чекає попереду, пофантазувати, помріяти і уявити наступні етапи роботи над майбутнім проектом. Це методи критичного мислення «Асоціативний куш», передбачення на основі опорних схем “Кошик ідей” .

Особливо доцільною для мене є робота в парах і групах. При організації такої роботи пам’ятаю, що особливо цінним є те, що учні мають можливість брати на себе ролі експертів, співрозмовників, мислителів, партнерів. Організую навчання таким чином, щоб учні вчилися доводити твердження, відстоювати свою думку, набувати досвіду спілкування. (Гра “Малюнковий експрес”. Ефективності навчання в малих групах досягаю шляхом впровадження у роботу в групах позитивної взаємозалежності, особистої відповідальності кожного за його ділянку роботи; взаємодії “обличчям до обличчя”, формуванню соціальних навичок.

«Лепбук» - як засіб пізнавальної активності дітей

На сьогодні виникла нагальна потреба у вихованні активного, креативного підростаючого покоління, яке швидко орієнтується в нових вимогах часу, легко застосовує набуті знання в практичній діяльності, здатне до самоосвіти, самовиховання та саморозвитку. Серед важливих якостей сучасної людини виокремлюємо активну розумову діяльність, критичне мислення, наявність творчих здібностей, прагнення до пошукової діяльності та самостійності. Тому традиційне репродуктивне навчання потребує інноваційних змін: використання нових форм і методів навчання, його індивідуалізації, збільшення комплексу новітніх технічних засобів, широкого застосування сучасних технологій навчання і виховання.

Саме «лепбук» може забезпечувати дослідницьку, пізнавальну, творчу та ігрову активність учнів. «Лепбук» інформативний, багатофункціональний, сприяє розвитку уяви, творчості, естетичних смаків, має дидактичні властивості, залучає дітей до спільної діяльності. Може бути як індивідуальною, такі груповою роботою.

«Лепбук» - це книжка-розкладка з кишеньками, дверцятами, віконцями, вкладками і рухливими деталями, в яку поміщені матеріали однієї навчальної теми. Термін «лепбук» (з англійського «lapbook» – наколінна книга)

Отже, «лепбук» – це книга або папка будь-якої форми з будь-якої теми, з вкладеними у неї оформленими у оригінальний спосіб різноманітними міні книжками, віконечками, малюнками, іграми.

Додаток 1

Урок Я досліджую світ

Тема проекту: «Домашні улюбленці. Презентація лепбуків» (Додаток 1)

Друга зупинка – «Довідкова» (**презентація лепбуків**)

3. Сідаймо у потяг, рушаймо до зупинки «Довідкова».

- Діти, ви готувалися до цього уроку, приготували лепбуки. Кожна група буде по черзі виходити до дошки і презентувати свої матеріали.

Перша група:

- Відгадайте загадку:

Як маленький – дзвкотить,

Як великий – гавкотить.

Може дім охороняти

Та чужинців відганяти.
Давня вовкова родина,
Та найкращий друг людини.

(Собака)

Презентація лепбука

- Собаки – друзі людини, вони охоронці, рятівники, поводити, служать в армії, поліції. Існує багато порід собак, ви можете почитати про цих тваринок в нашому лепбуці.

- Підніміть руки ті, в кого є вдома собаки.

Друга група:

- Відгадайте загадку:

Як веселка кольоровий,
має здібності до мови.
Слово птаху лиш скажіть,
він його повторить вмить.

(Папуга)

Презентація лепбука

- Найчастіше, люди обирають для себе саме хвилястих папужок. Вони імітують людську мову, можуть знати близько 200 слів, живуть від 8 до 60 років. В нашому лепбуці можна прочитати вірші й оповідання про цих птахів.

- У кого вдома живуть папуги?

Третя група:

- Відгадайте загадку:

Народилось їх багато,
Є в них мама, є в них тато.
Менші, ніж заморські свинки,
Ці пухкі, малі тваринки.

(Хом'яки)

Презентація лепбука

- Цих гризунів люблять дітки, вони веселі, пухкі, кумедні. В лепбуці ми презентували предмети догляду за тваринками і необхідне харчування.

- У кого вдома живуть хом'яки?

Четверта група:

- Відгадайте загадку:

Ніжно лащитьєся до ніг,
Носить повідок від бліх.
Довгі вуса, хитрий хвіст,
Муркотіти має хист!

(Котик)

Презентація лепбука

Ці тварини дуже лагідні, самостійні, проте існують особливості догляду за ними, про які ми розказали у своєму лепбуці.

4.Зупинка «Крісло автора»

Презентація. Слайд 2

На слайді зображені фото кота учениці.

Діти слухають розповідь учениці про свого улюбленця.

Виховна робота

Особливу увагу приділяю, особливо з початком навчального року, бесідам і роз'ясненням. Уроки проходять із застосуванням сюжетних, рольових і дидактичних ігор, проводяться нетрадиційні уроки: уроки-свята, уроки-подорожі, уроки-казки, уроки-екскурсії. Постійно використовую мультфільми, відеоматеріали для виховних бесід та уроків («Плюс плюс» «Це- наше і це- твоє»).

Проведено уроки мужності «Сім'я, родина, Україна», «Ми українці», «Чим може пишатися кожен українець», «День соборності України», «Зустріч з ліквідатором Чорнобильської катастрофи».

«День соборності України (2020 рік)

Зустріч з ліквідатором Чорнобильської катастрофи

Підготовлені дитячі свята присвячені Новому року, Дню козацтва, Святу осені, Святу весни, Масляній та ін.

Експозиція 1-А класу до Масляної

Свято осені (2019 рік)

Організовано екскурсії до Природознавчого музею, в школу кінологів, на пожежну станцію, на хлібзавод «Куліничі», на кондитерську фабрику «Престиж», до зоопарку, дельфінарію, на малу дитячу залізницю, в планетарій, до Ландау центра, а також до багатьох театрів.

У роботі з батьками використовую колективні бесіди, зустрічі за «круглим» столом.

Результати фахової діяльності

Курсова перепідготовка:

1) Навчання за програмою підвищення кваліфікації за темою «Особливості організації освітнього процесу в 1 класі в умовах упровадження нового Державного стандарту початкової освіти» у Комунальному вищому навчальному закладі «Харківська академія неперервної освіти» 22.09.2018 – 26.10.2018 р.

2) Навчання за програмою підвищення кваліфікації за напрямом «Навчання через гру LEGO. Методика ігрового та діяльнісного підходів до навчання» у Комунальному вищому навчальному закладі «Харківська академія неперервної освіти» 26.09.2019 р.

3) Навчання за програмою підвищення кваліфікації за напрямом «Початкові класи» у Комунальному вищому навчальному закладі «Харківська академія неперервної освіти» 28.10.2019 – 21.11.2019 р.

Онлайн курси та вебінари:

1) «Онлайн курс для вчителів початкової школи» тривалістю 60 годин, розроблений Міністерством освіти і науки України, студією онлайн-освіти EdEra та громадською спілкою «Освіторія» 02.12.2018

2) Вебінар «Педагогічні стратегії налагодження дисципліни в дитячо-учнівському середовищі. Подолання агресивних проявів» 21.02.2020

Результати навчальних досягнень учнів

Протягом п'яти років підготувала переможців 7 районних та міських конкурсів й олімпіад:

Заліська Лада (1 місце Конкурс Петра Яцика 2015 рік),

Заліська Лада 1 місце в районному, 2 місце в міському конкурсі з української мови «Путівка в науку» 2016 рік),

Загребельний Сергій (2 місце в районному, 3 місце в міському конкурсі з природознавства «Путівка в науку» 2016 рік),

Галадій Уляна (2 місце в конкурсі Петра Яцика 2018 рік),

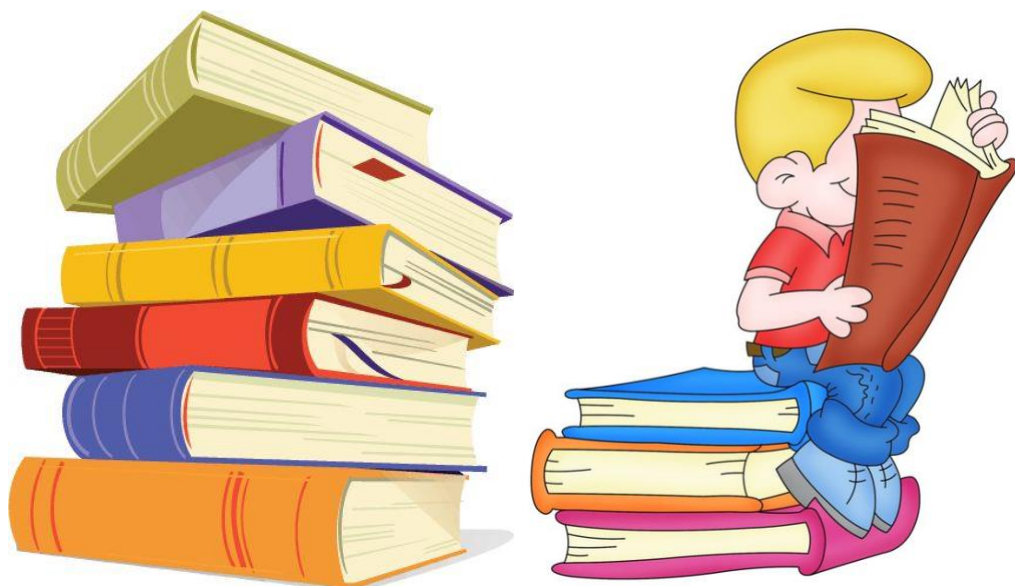
Галадій Уляна (диплом першого ступеня в номінації «Кращий знавець української граматики» в міському конкурсі «Путівка в науку»).

Кожного року учні є учасниками таких конкурсів, як: «Колосок», «Кенгуру», «Соняшник», «Левеня».

Список використаної літератури

1. Десять новацій закону "Про освіту" // Початкове навчання та виховання. - 2017. - № 30 (502) жовтень. - С. 2 - 4.
2. Нова українська школа: poradnik для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. — К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. — 206 с.
3. Нова Українська Школа. Ранкова зустріч: що це і навіщо? //Початкове навчання та виховання. - 2017.- № 28 - 29 (500 - 501) жовтень - С. 6 - 11.
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. – К., 2004. – С. 75-77.
5. Інтерактивні технології навчання: теорія, досвід: Методичний посібник. / Авт.-уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. – 2007.
6. Паламарчук В. Ф. Інноваційні процеси в педагогіці. К., 1994
7. Перспективні педагогічні технології в шкільній освіті: Навчальний посібник / За ред. С. П. Бондар. – Рівне, Редакційно-видавничий центр "Тетіс" Міжнародного університету "РЕГІ", 2003. – 200с.
8. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. – Київ, 2014. – 95с.
9. Попова О.В. Інновації в сучасній педагогічній теорії та практиці// Педагогіка та психологія: Збірник наукових праць/За заг. редакцією акад. ІФ Прокопенка, чл.-кор. Ві Лозової.–Харків: ХДПУ,-1999.
10. Концепція «Нової української школи».

Додатки

Додаток 1

Урок Я досліджую світ у 1 класі

Тема: Домашні улюбленці

Мета:

формувати ключові компетентності: уміння витягати користь із досвіду; уміння вирішувати проблеми; уміння працювати з усіма членами групи, уміння висловлювати власну думку; уміння улагоджувати розбіжності та конфлікти; уміння домовлятися; уміння дотримуватися моральних норм спілкування; уміння адекватно оцінювати свої результати;

формувати предметні компетентності: сформувати первинні уявлення дітей про хатніх тварин; ознайомити з правилами поведінки і догляду за хатніми улюбленцями; розвивати вміння спостерігати за тваринами; розширити словниковий запас назвами тварин, їхніх дитинчат; виховувати любов та відповідальне ставлення до тих, кого приручили.

Обладнання: телевізор, комп'ютер, лепбук, аудіозапис, відеоролик, акваріум, конверти з малюнками рибок, пачки з-під корму для тварин.

Тип уроку: формування вмінь та навичок

Хід уроку

I. Вступна частина

1. Організаційний момент.

Продзвенів уже дзвінок,

Починаємо урок.

Будем добре працювати,

Хороші результати будемо мати

На уроці дітки завжди:

- У важні
- Р озумні
- О рганізовані
- К реативні

2. Повідомлення теми та мети уроку.

- Ми здійснемо цікаву подорож на потязі, разом з нами подорожуватимуть знайомі й незнайомці, а хто вони ви здогадаєтесь коли дасте відповіді на мої запитання.

II. Основна частина

1. Систематизація, узагальнення засвоєних знань, умінь, навичок.

А) складання «Кластера» (працюємо з лего)

Презентація: Слайд 1

- Яка зайва тваринка на малюнку? (кіт, жаба, крокодил, тритон...).

Чому?

- А чи живуть у вас удома тварини? Які? (прикріплення на дошку фото домашніх тварин)

- Тварини, які живуть поруч з людиною, дають нам радість, прикрашають наше життя, служать нам і допомагають. «Ми відповідаємо за тих, кого приручили» - сказав французький письменник Антуан де Сент-Екзюпері про слабких і незахищених що поруч з нами.

- Ваша думка, для чого ми вивчаємо цю тему?

- Що очікуєте від цього уроку?

2. Зупинка «Ігрова»

- Сіли зручненько, рушаємо у подорож на потязі . Перша зупинка «Ігрова»

(Діти в масках тварин почергово виходять до дошки й імітують поведінку тварин)

Знають всі давно, малята,

Любить котик пострибати,
Вигнути дугою спинку,
Потягнутись на хвилинку.

Цуценятко не дримає:
Хвостик власний доганяє.
І вертить ним вліво – вправо -
Фізкультурні робить вправи.

Папужка теж не ловить гав:
Крильця в сторони підняв,
Вгору – вниз ними махає,
Наче в джунглях, він літає.

Хом'ячок і морська свинка
Роблять вправи руханки.
Їм на місці не сидиться,
Швидко бігають по клітці.

Рибки пірця піднімають
І повільно опускають
- Чи здорові ви, малята?
- Так! - Сідайте працювати.

3. Друга зупинка – «Довідкова» (**презентація лепбуків**)
- Сідаймо у потяг, рушаймо до зупинки «Довідкова».
 - Діти, ви готувалися до цього уроку, приготували лепбуки. Кожна група буде по черзі виходити до дошки і презентувати свої матеріали.

Перша група:

- Відгадайте загадку:

Як маленький – дзявкотить,
Як великий – гавкотить.
Може дім охороняти
Та чужинців відганяти.
Давня вовкова родина,
Та найкращий друг людини. (**Собака**)

- Собаки – друзі людини, вони охоронці, рятівники, поводити, служать в армії, поліції. Існує багато порід собак, ви можете почитати про цих тваринок в нашому лепбуці.

- Підніміть руки ті, в кого є вдома собаки.

Презентація лепбука

Друга група:

- Відгадайте загадку:

Як веселка кольоровий,
має здібності до мови.
Слово птаха лиш скажіть,
він його повторить вмить. **(Папуга)**

Презентація лепбука

- Найчастіше, люди обирають для себе саме хвилястих папужок. Вони імітують людську мову, можуть знати близько 200 слів, живуть від 8 до 60 років. В нашому лепбуці можна прочитати вірші й оповідання про цих птахів.

- У кого вдома живуть папуги?

Третя група:

- Відгадайте загадку:

Народилось їх багато,
Є в них мама, є в них тато.

Менші, ніж заморські свинки,
Ці пухкі, малі тваринки. **(Хом'яки)**

Презентація лепбука

- Цих гризунів люблять дітки, вони веселі, пухкі, кумедні. В лепбуці ми презентували предмети догляду за тваринками і необхідне харчування.

- У кого вдома живуть хом'яки?

Четверта група:

- Відгадайте загадку:

Ніжно лащить ся до ніг,
Носить повідок від бліх.
Довгі вуса, хитрий хвіст,
Муркотіти має хист! **(Котик)**

Презентація лепбука

Ці тварини дуже лагідні, самостійні, проте існують особливості догляду за ними, про які ми розказали у своєму лепбуці.

4. Зупинка «Крісло автора»

Презентація. Слайд 2

На слайді зображені фото кота учениці.

Діти слухають розповідь учениці про свого улюбленця.

5. Зупинка «Фізхвилинка»

Діти виконують танцювальні рухи за вчителем.

Наталія Май «Пісня про котика»

6. Зупинка «Ветлікарня»

Так само, як люди можуть хворіти, можуть хворіють і тваринки. А хто знає як називається лікар, який лікує тварин? (ветеринар)

Словник:

Ветеринар

- Хто з вас хотів би бути ветеринаром?
- До нас на урок завітав ветеринар. Він дасть нам поради по догляду за тваринами (у ролі ветеринара – перевдягнений учень).

Ветеринар:

- У великих тварин, таких як коти і собаки, повинно бути достатньо місця для життя і відпочинку, а також необхідні предмети догляду за ними.
- Не забувайте їх купати, розчісувати, вчасно годувати, робити щеплення.
- Собак треба регулярно вигулювати.
- Тваринам необхідно давати вітаміни

Подивіться, яке харчування потрібне тваринам (виставка кормів для тварин)

7. Гра «Зєднай предмети догляду за кішкою і собакою». Робота в парі

- Хто зробив без помилок?
- Навіщо собаці поводок і намордник?
- Де краще жити тваринкам, в квартирі чи на волі?

8. Зупинка «Сюрприз»

- А ось у мене чарівна скринька на столі, що в ній? (передбачення)

Допоможе відгадати загадка:

Що за хатка-дивина?

З скла прозорого вона.

Табунцями, як у річці,

рибки плещуться в водичці. (*Акваріум*)

- Хто з вас має чи хотів би мати акваріум удома?

Пята шрупа:

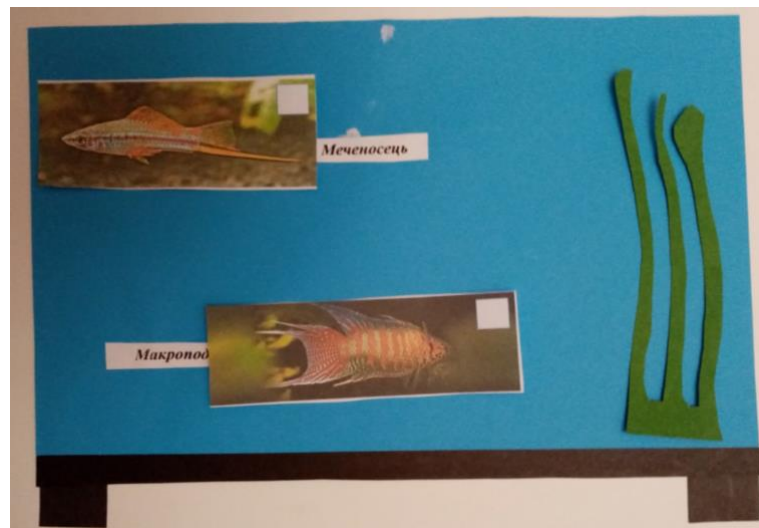
Існує багато видів рибок: гурами, гупі, сомик, макропод, мечоносець, золота рибка... Вони живуть в теплих водах Китаю, Японії, Мексики.

9. Зупинка «Творча»

На дошці зображення рибок та їх назв. Діти на кольоровому папері за допомогою клею, роблять свій акваріум, обираючи потрібну рибку до її назви.

- Хто запам'ятав назви рибок?

Виставка робіт

Закріплення вивченого

Щоб знання не розгубити, треба нам їх закріпити.

Робота з підручником, ст..56

Яких домашніх тварин ми ще не згадували на уроці?

Як пишуться клички тварин?

Прочитайте висновок на ст.. 58

Чи зустрічали ви кішок і собак без господарів? (ребус на дошці)

БЕЗ

'ЬКО

Чи легко їм живеться? Чому?

Серед бездомних собак і кішок зустрічаються породні й безпородні, з ошейниками і без. Про що це свідчить? Що треба робити, щоб такого не сталося?

Чи можна пестити та приводити додому бездомних тварин без дозволу батьків? Чому?

IV. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ.

Чи виправдалися ваші очікування?

Вправа «Репортер»:

- Підготуйте цікаве запитання відповідно до теми уроку.
- Чому навчив нас цей урок?
- Тварина – це відповідальність, а не іграшка.

- Який у вас настрій після цього уроку? Візьміть смайлик і покажіть його всім.

Додаток 2

Урок - квест з математики

3 клас

Тема. Додавання і віднімання круглих чисел(340+220, 340-220, 340+270, 340-270). Розв'язування складених задач.

Мета: вчити виконувати усне додавання і віднімання круглих чисел без переходу через розряд, коментувати свої дії під час виконання обчислень, обгрунтовувати вибір арифметичної дії, якою розв'язується задача.

Розвивати вміння спостерігати, аналізувати, діяти за алгоритмом, робити висновки, виховувати самостійність, навички самоконтролю; продовжувати виховання комунікативних здібностей і взаєморозуміння через організацію спільної діяльності (робота в групі);

Тип уроку: узагальнення, систематизація знань.

Хід уроку

I. Організація класу.

II. Актуалізація опорних знань

Я рада вітати вас на черговому засіданні юних бізнесменів.

Загадка Він людина ділова
 Діловішої нема.
 Справами всіма керує,
 Наполегливо працює.
 Знає що по чому й де.
 Де купити, що зробити,
 Більше б грошей заробити. (Бізнесмен)

Хто ж це, діти? Відгадайте.

*Хто такий бізнесмен? (Це ділова людина, що займається бізнесом.)
А що ж таке бізнес? (Бізнес - це справа , яка дає прибуток.)*

Кожна ділова людина в сучасному економічному світі повинна чимало знати, добре володіти мовою ділової людини. Тому зараз ми проведемо економічну розминку.

Пригадайте і назвіть економічні прислів'я та приказки, які ми вчили.

- Спершу треба розсудити, а тоді купити.
- Живи не як хочеться, а як можесться.
- В ліс не поїдемо, то й на печі змерзнемо.
- Сім'я - перша школа бережливості.

Доберіть до слів загальну назву.

Іграшки, книжки, меблі, одяг, що продаються в магазині.(Товар).
Гривні, долари, марки, євро, рудлі, ліри.(Гроші).
Банкір, менеджер, комерсант. (Бізнесмен).
Стипендія, заробітна плата, пенсія. (Доходи родини).

Доберіть слова, близькі за значенням.

*Економний (бережливий, ощадливий, хазяйновитий).
Працьовитий (роботящий, працелюбний, трудолюбивий).*

Назвіть слова, протилежні за значенням.

Працьовитий(ледачий).
Щедрий(скупий).
Бідний(багатий).

Кожна людина повинна вміло господарювати, тобто правильно розподіляти свій бюджет.

- *Що таке сімейний бюджет? (Сімейний бюджет - це гроші, які надходять у сім'ю).*
- *Назвіть основні доходи сім'ї. (Заробітна плата батьків, доходи від підсобного господарства (дача), від суспільних фондів (пенсії,стипендії), дотації (державна грошова допомога).*

А які ще можуть бути доходи? (Гроші можна виграти в лотерею «Лото - забава», отримати в подарунок на день народження, заколядувати і зацедрувати...)

А зараз ми проведемо ділову гру «Найкращий бізнесмен».

III. Оголошення теми , мети уроку.

3. Оголошення плану уроку, його завдань.

4. Інструктаж з техніки безпеки.

IV. Узагальнення й систематизація знань.

Виконання завдань квесту.

Завдання № 1

Гра «Шифрувальник».

63-33+30 с

65+11+4 і

55+32-22 о

28+28-33 ь

64-23+20 н

65	60	80	61	23
о	с	і	н	ь

Завдання №2.

Озирніться! Шукайте в класі ознаки осені. На кленових листочках приклади. Розв'яжете, одержите «єврики» (з гри «Монополія»).

На одному з листочків слово навпаки «янноківдіп», підказка до наступного завдання.

340+230

340-220

360+130

540-330

350+250

750+540

Поповнення бюджету бізнесмена.

Завдання № 3.

На підвіконні в конверті математичні задачі.

Задача 1

81 кг макаронів розфасували у 9 однакових пакетів. Скільки потрібно таких пакетів, щоб розфасувати ще 45 кг макаронів?

Задача 2

На ділянці посіяли 30 кг пшениці, а жита у 5 разів менше, ніж пшениці, а гречки – у 4 рази менше, ніж пшениці і жита разом.

Скільки посіяли гречки?

Задача 3

Одного врожайного року фермер зібрав з кожної липи по 45 кг яблук, а другий – по 65 кг. яблук. Чий прибуток більший і на скільки? (На липах яблука не ростуть.)

Поповнення бюджету бізнесмена.

На звороті карток зображення слідів. Це підказка на наступне завдання.

Учні рухаються по слідах і бачать перед собою скриньку скарбів.

Дістають шоколадні монети , пригощаються, а на дні - записка.

Живі квіти , дзеркальне відображення.

Завдання №4.

У вазонах завдання.

1. У який банк ви б поклали свої гроші: туди, де нараховують 14%

річних, чи туди, де нараховують 16% річних. (Де нараховують 16% річних)

2. Один банк надає кредит під 12% річних, а інший – під 17% річних. У якому банку ви б взяли кредит? (Де дають кредит під 12 % річних)

3. У який банк ви б поклали свої гроші: туди, де нараховують 15% річних, чи туди, де нараховують 19% річних. (Де нараховують 19% річних)

Завдання № 5

Завітайте туди, де багато книг, попросіть книгу «Позакласне читання» Зкл.

На ст.56 картка з завданням.

З'єднай прислів'я.

- Лінивий двічі робить, ... (скупий двічі платить);
- Не вір словам, ... (а вір справам);
- Що більше коштує, ... (то більше смакує);
- В кого гроші – той і хороший, ... (а як їх нема, то всім дарма);

Додай слово.

Ласий на гроші, як кіт...(на сало).

Бог любить віру, а гроші... (рахунок).

Діла на копійку, а балачок на ... (гривню).

Договір дорожчий за ... (гроші).

Людина без грошей, як птах без ... (крил).

Розум за гроші не ...(купиш).

Завдання № 6.

Шукайте за стрілками відомих постатей на банкнотах, ознайомтеся з ними.

Матеріал знаходиться на стенді «Цікаво знати».

"Відомі постаті на банкнотах України"

Видатний державний діяч княжої України. Великий князь Київський. Син князя Святослава. Об'єднав східнослов'янські племена в одну державу. За поширення християнства на всіх українських землях православна церква визнала його святим. (1 грн.)

Відомий історик, учений філолог, організатор науки, письменник, політичний діяч. Із його ім'ям пов'язаний розвиток історичних подій від

перших кроків Центральної Ради до IV Універсалу про самостійність УНР.
(Михайло Грушевський, 50 гривень)

Видатний український письменник, учений, громадський і політичний діяч. Його творчий доробок, писаний українською, польською, німецькою, російською, болгарською, чеською мовами та налічує кілька тисяч творів загальним обсягом 100 томів. Є єдиним українським поетом, що номінувався на здобуття Нобелівської премії з літератури. Пам'ятник цій постаті знаходяться в різних містах України та за кордоном. (Іван Франко, 20 гривень)

просвітитель-гуманіст, філософ, поет, педагог. З 1770-х років він вів життя мандрівного філософа. Є зачинателем жанру байки, який набув широкого розвитку в українській літературі. У 18 столітті в своїй творчості використовував багато афоризмів, які мали глибину й узагальнену думку. На його честь названо астероїд 2431. (Григорій Сковорода, 500 гривень)

Український військовий, політичний і державний діяч. Гетьман Війська Запорозького, його державна діяльність була спрямована на будівництво церков, монастирів і церковних шкіл в Україні. Йому присвячено 186 гравюр, 42 картини, 22 музичні твори, 17 літературних творів, 6 скульптур. (Іван Мазепа, 10 гривень)

Завдання №7

На стенді підказка до наступного завдання - ілюстрація «парта».

Шукаємо (До нижньої частини парти прикріплено запитання «Сторінками улюблених казок».)

1. Який спадок залишив, помираючи, мельник трьом синам у казці Шарля Перро "Кіт у чоботях"? (Старшому – млин, середньому – віслюка, найменшому – ката.)

2. У якій українській народній казці сусіди здійснювали обмін-бартер: «...вівцю проміняв на гуску, гуску проміняв на півня, півня проміняв на калиточку»? (В казці «Калиточка».)

3. У якій казці О.С. Пушкіна золота рибка дарувала блага? (В казці О.С. Пушкіна "Казка про рибака та рибку".)

8. Підрахунки грошей, визначаємо найкращого бізнесмена.

9. Гра «Похід до супермаркету».

Покупка товарів, всередині кожного порада.

Правила бізнесмена:

Все залежить тільки від мене самого.

Хочеш досягти успіху – ризикуй.

Тримай слово.

Успіх супроводжує освічених.

Не біжи за згасаючим днем.

Завтра все буде інакше.

Бережи здоров'я.

Не впадай у розпач через негаразди... І прокинешся босом!

10. Вислови видатних людей про гроші.

Банкір – людина, яка позичить вам парасольку у сонячну погоду, щоб забрати її, щойно почнеться дощ. (Марк Твен)

Прокидаючись вранці, запитай себе: «Що я повинен зробити?» Увечері, перш ніж заснути: «Що я зробив?». Піфагор

Бідний, невдалий, нещасливий і нездоровий це той, хто часто використовує слово «завтра». Роберт Кійосакі

Роби сьогодні те, що інші не хочуть, завтра будеш жити так, як інші не можуть.

Нажити багато грошей – сміливість; зберегти їх – мудрість, а вміло використовувати – мистецтво (Б.Ауербах)

V. Підсумок уроку.

Рефлексія.

Оцінювання.

Домашнє завдання.

Ранкова зустріч на тему: «У світі тварин»

Мета: розширити і поглибити знання дітей про тварин, вчити висловлювати свою думку, розвивати мислення, створити емоційно – комфортне середовище і виховувати дбайливе ставлення до тварин.

Привітання.

- Сьогодні вітання буде незвичайним. Я пропоную привітатися мовою тварин.

- Добрий день, Андрійку! Мя-ав!

Обмін інформацією.

Гра «Улюблена тваринка».

- Давайте по черзі назвемо тваринку, яка вам подобається і пояснимо чому. Наприклад: Мені подобається лев. Він сильний, красивий. Його називають царем звірів.

Гра «Підкажи словечко».

- Я читаю вірш, а ви додаєте слова.	Вірш К.Чуковського «Плутанина»
От зраділи всі звірята!	Горобці зацвірінчали:
Стали весело співати,	(Цвінь – цвірінь!)
Вушками залопотіли,	Коні заіржали:
Ніжками затупотіли.	(І – зі – зі!)
Гуси стали танцювати	Мухи задзижчали:
І по – гусячи кричати:	(Ж – ж – ж!)
(Га – га – га!)	Жабенята квакають:
Кошенята замурчали:	(Ква – ква – ква!)
(Мур – мур – мур!)	Каченята крякають: (Кря – кря – кря!)

Гра «Хто як рухається».

- Я називаю тваринку, а ви показуєте, як вона рухається. Якщо ходить, ви крокуєте на місці, якщо літає – машете руками, якщо стрибає – стрибаєте, якщо плаває – показуєте рухи плавця. (Зайчик, щука, лисичка, синичка, білочка, метелик, тигр, дельфін)

Гра «Дика чи свійська»

- Дітки, як називають тваринок, що живуть біля людей, за якими люди доглядають і які приносять людям користь? (Свійські)

- А решту тварин називають – дикими.

Я називаю тварину, якщо вона свійська, ви плескаєте в долоні, а якщо – дика, підстрибуєте один раз. (Корова, вовк, курка, коза, ведмідь...)

Вправа «Крісло автора»

- Сьогодні Наталочка підготувала розповідь про свого домашнього улюбленця – kota Тимка.

Групове заняття.

Діти за назвами тварин об'єднуються в групи «*Птахи*», «*Риби*», «*Звірі*», «*Комахи*». Кожна група отримує пазли тварин. Треба скласти пазли і показати за допомогою пантоміми цю тваринку. Учні інших груп повинні відгадати і сказати, яка це тваринка: свійська чи дика.

Щоденні новини.

Заповнення календаря природи.

Знайомство з планом на день

Ранкова зустріч на тему: «В країні Флори»

Мета: закріпити і поглибити знання про рослини, групи рослин, розвивати зв'язне мовлення, уміння аналізувати, порівнювати, сприяти розвитку ініціативності, вмінню працювати групах.

Привітання.

- Сьогодні ви на ранкову зустріч принесли дуже гарні квіти, які зробили власноруч. Я пропоную, вітаючись, дарувати квітку своєму однокласнику, говорячи квіткове побажання.

(Наприклад: - Добрий день, Катруся! Ти така мила, як ця лілея!...)

Обмін інформацією.

- Десь далеко – далеко, в Квітковому палаці живе королева всіх рослин. Її ім'я – Флора. Вона кожного дня облітає свої володіння і слідкує, щоб всі рослини були гарними і красивими.

Пролітаючи поряд зі школою, вона побачила такий гарний, квітучий клас і вирішила залишити нам подарунок – загадкову скриньку.

Вправа «Загадкова скринька»

Нам треба дізнатися, що лежить в скриньці. Але її не можна відкривати. Можна тільки трусити, прислухатись і задати тільки одне питання на зразок : «Це ...?» (В скрині лежать яблука)

- А де ростуть яблука? (На яблуні)

- Скажіть, яблуня – це дерево, кущ або трав'яниста рослина? (Дерево)

- Подивимось, як ви вмієте розрізняти рослини за групами. Для цього зіграємо в гру «Не зіб'юся». Треба зловити назву дерева одним оплеском в долоні, куща-

стрибком, а коли почуєте назву трав'янистої рослини – присядьте.

Вправа «Крісло автора»

- Дмитрик підготував загадки про рослини.

Зимом спить, а влітку шумить. (Дерево)

Як дерево називається,

що влітку в білий пух одягається? (Тополя)

Стоять у полі сестрички:
Жовте очко, білі вічка. (*Ромашки*)

Групове заняття.

Клас ділиться на групи за обраним малюнком квітки. Кожна група отримує свою картку із завданням - розкодувати назви рослин і вилучити зайву.

«Ромашка» овлоакш амльва езебра бакубаль	«Барвінок» буд носас лятооп ликаан	«Калина» лсиав буялня шугар лекн
«Клен» орамкв огорік аминла паскуат	«Ялинка» ламиан аклаин зокбу ршоомак	

Презентація робіт.

Щоденні новини.

Заповнення календаря природи.

Знайомство з планом на день.